



2020

Program centra

Centrum pre deti a rodiny Trnava
Botanická 46, 91708 Trnava

Platí od 01.01.2020

Chceme byť dielňou tvorivosti a ľudskosti

Forma prevádzky - nepretržitá

Druh zariadenia - štátne

Platnosť programu 01. 01.2020

Zriaďovateľ - ÚPSVaR Bratislava

Podpis riaditeľa:

1 Náležitosti programu centra pre deti a rodiny

Podľa § 1 vyhlášky 103/2018 Z.z.

1 Kontaktná adresa a telefónne číslo, kontaktný údaj centra pre deti a rodiny (CDR)

Názov:	Centrum pre deti a rodiny, Botanická 46, Trnava
Kontaktná adresa:	Botanická 46, 917 08, Trnava
Telefónne číslo:	0903/703 424, 033/243 3003
E-mail:	ded.botanicka@gmail.com riaditel.trnava@ded.gov.sk
Zriaďovateľ:	Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava
Riaditeľka detského domova:	PaedDr. Martina Krchňáková
Zástupca riaditeľky:	Mgr. Martina Kukučková

2 Adresa miesta vykonávania opatrení

- Botanická 46, Trnava.
- Samostatná skupina pre mladých dospelých, Na Hlinách 49, Trnava, 917 01, Trnava
- Priestor pre mladých dospelých - Kollárova 21, 917 01, Trnava.
- Byty a rodinné domy profesionálnych náhradných rodín v miestach ich trvalého bydliska.

3 Účel centra pre deti a rodiny

Účelom centra podľa § 45 ods.1 písm. a) zákona je:

- Vykonávanie opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia.
- Realizácia opatrení na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania:
 - krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,

- porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.
- Realizácia opatrení - ambulantnou formou a terénnou formou na základe § 59 Zákona č.305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Centrum zabezpečuje plnenie účelu vykonávaním sociálnej práce, psychologickej pomoci a starostlivosti, výchovy, špeciálno-pedagogickej starostlivosti, diagnostiky, poskytovaním podpory a pomoci, sociálneho alebo iného odborného poradenstva, prípravou profesionálnych rodičov a ďalšími odbornými činnosťami zodpovedajúcich účelu centra a utvára podmienky na ďalšie činnosti v ustanovenom rozsahu.

4 Druh vykonávaných opatrení

4.1 Vykonávanie opatrení pobytovou formou

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou:

- **pobytové opatrenia súdu** (§ 45 ods. 1 písm. a)
 - o nariadení ústavnej starostlivosti, nariadení neodkladného opatrenia, uložení výchovného opatrenia,
- **pre dieťa:**
 - **na základe dohody** (§ 47 ods. 1) - v prípade voľného miesta na samostatne usporiadanej skupine - **maximálne pre 2 deti,**
- **pre plnoletú fyzickú osobu**, ktorou je mladý dospelý – na dohodu, po ukončení ústavnej starostlivosti na zabezpečenie poskytovania starostlivosti po dovŕšení plnoletosti.

4.2 Vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou podľa § 59 Zákona č.305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo - **§ 11 ods. 2 písm. a)**
- opatrenia pre rodičov dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spoluzitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa - **§ 11 ods. 2 písm. b)**
- opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode - **§ 11 ods. 2 písm. c)**
- odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - **§ 11 ods. 3) písm. b) bod 1**
- odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 2**
- odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 3**
- odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4**
- vykonávanie poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách - **§ 11 ods. 3 písm. d)**
- poskytovanie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva - **§ 44a ods. 1 písm. a)**
- vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov **§ 44a ods. 1 písm. b) bod 1**
- poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti **§ 73 ods. 6 písm. e)**

5 Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

- ambulatnou
- pobytovou formou
- terénnou formou

6 Cieľová skupina centra

Centrum vykonáva opatrenia prioritne pre okresy **Trnava a Hlohovec, Piešťany**.

Cieľovou skupinou centra sú:

Pobytové opatrenia na základe rozhodnutia súdu:

- **deti (na samostatných skupinách, alebo v profesionálnych rodinách)**, ktorým bola na základe rozhodnutia súdu nariadená ústavná starostlivosť, alebo neodkladné opatrenie, výchovné opatrenie, alebo sa v náhradnom rodinnom prostredí ocitlo v krízovej situácii a je ohrozený jeho psychický, fyzický, alebo sociálny vývin.

Pobytové opatrenia na základe dohody:

- **plnoleté fyzické osoby**, ktorou sú mladí dospelí po ukončení pobytového opatrenia súdu a nadobudnutím plnoletosti,
- **deti na dobrovoľnom pobyte na základe dohody (samostatné skupiny)** - v prípade aktuálne voľného miesta na samostatne usporiadanej skupine (max. pre 2 deti). Deti na dobrovoľný pobyt prijímame až po vykonaní odbornej diagnostiky, na základe ktorej následne vypracujeme výchovný program.

Cieľová skupina pre opatrenia ambulantnou a terénnou formou:

- **deti u ktorých je ohrozený zdravý sociálny, alebo psychický vývin z dôvodu syndrómu CAN**
- **rodiny so špecifickým problémom a pri krízových situáciách v súvislosti so syndrómom CAN.**
- **náhradní rodičia a deti v náhradnej rodinnej starostlivosti**, ktorí sa ocitli v situácii, že potrebujú poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva
- **rodičia a deti**, v rozvodovom/rozchodovom období a porozvodovom/porozchodovom období, poskytovanie a zabezpečenie psychologickej pomoci a sociálneho poradenstva
- **rodičom**, poskytovanie podpory pri rozvoji alebo obnove rodičovských zručností
- **mladému dospelému**, po ukončení náhradnej starostlivosti

7 Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

Centrum personálne, odborne a priestorovo **nedokáže v rámci pobytových opatrení vykonávať opatrenia na základe dohody:**

- pre deti s poruchami správania, ktoré vyžadujú zvýšenú starostlivosť na základe odbornej diagnostiky
- deťom, u ktorých sa vyskytuje porucha správania v kombinácii s duševnou poruchou,
- pre deti drogovovo závislé a inak závislé na základe odporúčania poskytovateľa zdravotnej starostlivosti
- pre deti s poruchou správania v dôsledku drogovej závislosti,
- pre deti s poruchou správania spojenú so závažnou trestnou činnosťou alebo opakovanou trestnou činnosťou,
- pre deti, ktoré vyžadujú zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že boli týrané,
- pre deti s duševnou poruchou na základe posudku, s mentálnym postihnutím, telesným postihnutím, zmyslovým postihnutím, kombináciou postihnutí a pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre deti, ktoré vykazujú zjavné známky infekčného ochorenia,
- pre tehotné ženy,
- v prípade, že v samostatne usporiadanej skupine budú obsadené miesta vyčlenené pre dobrovoľné pobyty,
- ak dohodu uzatvára len jeden z rodičov, máme sa za to, že sa rodičia na vykonávaní pobytovou formou pre dieťa dohodli, ak sa nepreukáže opak. Písomný nesúhlas druhého rodiča je dôvodom na skončenie vykonávania týchto opatrení.

V rámci ambulantných a terénnych opatrení:

- v prípade, že centrum nedisponuje personálnym zabezpečením pre výkon opatrení,
- ak bude miesto výkonu terénnej práce vzdialené od mesta Trnava viac ako 50 km,
- v prípade závažnej psychiatrickej diagnózy rodiča/rodičov, resp. osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará, alebo mladého dospelého
- správanie rodiča/rodičov, resp. osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará, mladého dospelého priamo ohrozujúce zdravie a život zamestnancov centra
- prebiehajúce alebo plánované súdnoznalecké posudzovanie
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom tejto dlhej doby absolvovali klienti opakovane psychologické poradenstvo na RPPS, či iné psychologické poradenstvo za účelom riešenia tejto situácie

8 Celkový počet miest v centre

Celkový počet miest zodpovedá kapacite nášho zariadenia, čo je 73 detí, ktorým sa starostlivosť poskytuje v:

- 4 samostatne usporiadaných skupinách - 40 miest,
- v 13 - ich profesionálnych rodinách - 26 miest,
- na samostatnej skupine pre mladých dospelých určenej pre 3 mladé dospelé osoby
- v priestore pre mladých dospelých určenom pre 2 mladé dospelé osoby.

Z celkového počtu 71 detí môže centrum poskytnúť (v prípade voľného miesta na samostatne usporiadanej skupine) 2 miesta na vykonávanie opatrení pobytovou formou na dohodu pre dieťa.

9 Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra

Činnosť centra je zabezpečovaná v kmeňovej budove (samostatne usporiadané skupiny + administratívna budova) a v profesionálnych rodinách:

- v kmeňovej budove na Ulici Botanická 46 v Trnave, v štyroch samostatne usporiadaných skupinách,
- v administratívnej budove a v kanceláriách odborného tímu a CPPNR,
- v profesionálnych rodinách
- v priestore pre mladých dospelých
- na samostatnej skupine pre mladých dospelých

V centre, v kmeňovej budove na Ulici Botanická č. 46, sú vytvorené 4 samostatne usporiadané skupiny.

Administratívna časť a kancelárie odborného tímu a úseku tímu Centra podpory profesionálnych náhradných rodín (CPPNR) sú súčasťou areálu centra.

V profesionálnych rodinách sa vykonáva starostlivosť o deti v podmienkach profesionálnych rodičov pod záštitou tímu CPPNR.

Budova centra je jednoposchodová, v ktorej sa nachádzajú 4 samostatne usporiadané skupiny. Tieto skupiny sú rovnako priestorovo rozmiestnené. Pozostávajú z nasledovných miestností:

1. vstupná chodba,
2. miestnosť na odkladanie topánok,
3. hala,
4. miestnosť vychovávateľov + hygienické zariadenie (WC, umývadlo, sprchový kút),
5. obývací miestnosť, TV, sedacia súprava,

6. hygienické zariadenie detí – samostatné kúpeľne rešpektujúce súkromie klientov:

- chlapci (2x umývadlo, 1x sprchová kút, 1x zrkadlo),
- dievčatá (2x umývadlo, 1x vaňa, 1x sprchový kút, 1x WC, 1x zrkadlo,)

7. jedáleň – jedálenské stoly + stoličky + skrine,

8. kuchyňa,

9. sklad potravín,

10. herňa,

11. spálňa so vstupnou predsieňou 4x, každá spálňa pozostáva: 3x posteľ, 1x písací stolík, skrinky na školské potreby a v každej predsieni je skriňová zostava na oblečenie detí,

Exteriér centra – areál centra je zabezpečený železobetónovým oplotením s dvoma samostatnými vstupmi, ktoré sa uzamykajú v pravidelných časových intervaloch.

Na voľnočasové aktivity a relax môžu deti využívať ihrisko so záchytnými sieťami pre lopty (asfaltovo-betónové), pieskovisko, detské ihrisko, detský domček, hojdačky, preliezačky, trampolínu, bicykle, kolobežky, korčule.

Areál centra dopĺňa kvetinová a stromová výsadba.

Centrum nedisponuje priestormi vhodnými na vykonávanie **opatrení pobytovou formou pre rodičov a iné blízke osoby detí.**

10 Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov

Celkový počet úväzkov centra: 59 zamestnancov

Riaditeľ – 1 (2 x VŠ II. stupňa pedagogického zamerania s ukončeným rigoróznym konaním),

Sociálny pracovník - 5 (4x s VŠ vzdelaním II. stupňa v odbore sociálna práca, 1x s VŠ vzdelaním I. stupňa v odbore sociálna práca),

Psychológ - 3 (s VŠ vzdelaním II. stupňa v odbore psychológia),

Špeciálny pedagóg – 1 (s VŠ vzdelaním II. stupňa v odbore špeciálna pedagogika),

Vedúci úseku starostlivosti o deti/vychovávateľ – 1 (s VŠ vzdelaním II. stupňa pedagogického zamerania a 1. atestáciou),

Vychovávateľ – 12 (so stredoškolským vzdelaním pedagogického smeru – 1x, s VŠ vzdelaním I. stupňa 4 x, s VŠ II. stupňa 6 x, s VŠ III. stupňa 1 x),

Pomocný vychovávateľ – 12 (s úplným stredoškolským vzdelaním 11x, SOU - 1x),

Profesionálni rodičia – 13,

Profesionálny rodič/vychovávateľ – 1,

Ekonomickí zamestnanci – 3,5,

Prevádzkoví zamestnanci – 0,5.

SPOLU: 54

Úväzky pre ambulatnú a terénnu formu:

4 sociálni pracovníci + 2 psychológovia (VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca a VŠ II. stupňa v odbore psychológia),

SPOLU: 6

V samostatne usporiadanej skupine: zabezpečujú starostlivosť 3 vychovávateľa 3 pomocní vychovávateľa.

Odborný tím tvorí: vedúci úseku starostlivosti o deti/vychovávateľ – pedagogický zamestnanec s VŠ II. stupňa pedagogického smeru s 1. atestáciou, špeciálny pedagóg s VŠ vzdelaním II. stupňa v odbore špeciálna pedagogika, 2 psychológovia s VŠ vzdelaním II. stupňa v odbore psychológia, 3 sociálni pracovníci s VŠ vzdelaním II. stupňa v odbore sociálna práca.

Tím centra podpory profesionálnych náhradných rodín tvorí: 2 sociálni pracovníci (1x s VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca a 1x s VŠ I. stupňa v odbore sociálna práca), 1 psychológ (s VŠ II. stupňa v odbore psychológia).

V rámci zabezpečenia komplexnej starostlivosti deťom umiestnených v našom centre (podľa aktuálnych potrieb a odporúčaní odborného tímu alebo externých špecialistov) naši klienti navštevujú služby externých psychológov, psychoterapeutov, logopédov, špeciálnych pedagógov.

Centrum využíva služby iných zariadení:

- špeciálnopedagogickú diagnostiku novoprijatého dieťaťa do zariadenia a špeciálnopedagogická diagnostika dieťaťa na základe odporúčania predškolského alebo školského zariadenia, centra, na žiadosť rodiča, vykonávajú zamestnanci Centra špeciálnopedagogického poradenstva – ČŠPP v Trnave.

- posudzovanie školskej zrelosti a vývinových porúch učenia, na základe odporúčania predškolského alebo školského zariadenia, vykonávajú zamestnanci Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie – CPPPaP Trnava.
- psychoterapiu, poradenstvo, diagnostiku dieťaťa klinickým psychológom vykonáva na základe odporúčania predškolského alebo školského zariadenia, centra, na žiadosť zákonného zástupcu klinický psychológ, psychoterapeut, externý psychológ.
- logopedické služby ambulantnou formou vykonáva logopéd centra CPPPaP alebo ČŠPP.

Deti umiestnené v PNR navštevujú podľa potreby CPPPaP, ČŠPP alebo iných špecialistov v mieste bydliska profesionálneho rodiča (v súlade s internou normou – po dohode s odborným tímom CPPNR).

11 Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra

- Široká verejnosť bude o programe centra oboznámená zverejnením programu na webovej stránke centra.
- Zákonní zástupcovia detí, rodinní príslušníci, alebo iné fyzické osoby blízke dieťaťu budú informovaní o možnosti osobného stretnutia (v prípade záujmu o sprostredkovanie programu centra) formou osobného rozhovoru, resp. prostredníctvom web stránky.
- Deti prijaté do starostlivosti centra budú o programe informované formou osobného stretnutia so sociálnym pracovníkom, psychológom a vychovávateľom samostatnej usporiadanej skupiny, resp. špecializovanej skupiny, zameraného na poriadok centra, návštevny poriadok, fungovanie pošty, spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov.
- Oboznámenie sa uskutoční (program centra, jednotlivé podmienky poskytovania starostlivosti) do 24 hodín od prijatia klienta sociálnym pracovníkom. O oboznámení sa s programom bude vypracovaný úradný záznam. Program centra bude k dispozícii v tlačenej podobe k nahliadnutiu na každej samostatne usporiadanej skupine resp. na špecializovanej skupine.

11.1 Podmienky, kedy centrum neodovzdá dieťa rodičovi resp. blízkej osobe

Centrum neodovzdá dieťa rodičovi, resp. blízkej osobe, prípadne obmedzí jeho styk v uvedených prípadoch s ohľadom na Dohovor o právach dieťaťa:

- preberajúca osoba je pod viditeľným vplyvom alkoholu, prípadne inej návykovej látky – bude vyzvaná k dobrovoľnej dychovej skúške pomocou jednorazových altestov, ktoré sú zabezpečené na každej skupine,
- správa sa vulgárne, agresívne,
- preberajúca osoba javí známky akútneho ochorenia (infekčného, parazitického) - riziko nákazy pre dieťa, kolektív detí, zamestnancov,
- ak preberajúca osoba nerešpektuje pravidlá návštevy a pokyny službukonajúceho vychovávateľa,
- ak dieťa odmieta kontakt s preberajúcou osobou,
- ak je dieťa choré (má teploty, vírusové ochorenie, infekčné ochorenie, berie antibiotiká, má lekárom stanovenú domácu liečbu),
- ak preberajúca osoba nie je uvedená v zozname blízkych osôb dieťaťu (je vypracovaný sociálnym pracovníkom po prvej prípadovej konferencii a priebežne aktualizovaný), u osoby nebolo uskutočnené sociálne poradenstvo soc. pracovníkom,
- ak je podozrenie, že preberajúca osoba môže byť akýmkoľvek spôsobom ohrozujúca pre dieťa (prebiehajúce trestné konanie v súvislosti s umiestneným dieťaťom, týranie, sex. zneužívanie, iná trestná činnosť a pod.),
- iné: nevhodný vplyv preberajúcej osoby na dieťa (podložený správou odborného tímu centra).

12 Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

V centre sa:

- vykonáva sociálna práca, sociálne poradenstvo, špecializované sociálne poradenstvo na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa a rodiny v súvislosti so syndrómom CAN, psychologická pomoc a starostlivosť, výchova, diagnostika, špeciálno-pedagogická výchovná starostlivosť, poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách v súvislosti so syndrómom CAN, poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom a príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti.

Psychologická činnosť v centre:

1) Všeobecné metódy a pracovné postupy práce psychológa:

Metóda pozorovania: používa sa počas vyšetrenia, alebo ako samostatná metóda. Pozorovanie je zamerané jednak na neverbálne prejavy dieťaťa, ale aj na prejavy emócií, sociálne správanie, vzťah k objektom a vzťah k sebe.

Rozhovor - nejde len o získanie informácií, ale je prostriedkom nadviazania kontaktu s dieťaťom. S dieťaťom prebieha rozhovor buď za prítomnosti rodičov, alebo osamote. Účel rozhovoru má byť dieťaťu vysvetlený, psychológ má vytvoriť príjemnú a bezpečnú atmosféru, má umožniť voľné vyjadrovanie pocitov dieťaťa.

Štúdium dokumentácie a analýza údajov – získať a preštudovať dostupnú dokumentáciu o klientovi z UPSVR (sociálna správa o dieťaťu, správy o šetreniach v domácnosti), zo školy, zdravotnícka dokumentácia (lekárska správa z odb. vyšetrenia) s cieľom získať komplexnejší obraz o klientovi a jeho rodine.

Psychodiagnostika predstavuje poznávanie, hodnotenie a meranie psychických stavov, vlastností, funkcií. Psychologická diagnostika dieťaťa umiestneného do centra je okrem iného aj podkladom pre vypracovanie IPROD-u.

Psychológ pracujúci v zariadeniach SPODaSK vykonáva vstupnú psychodiagnostiku najneskôr do 3 mesiacov od príchodu klienta do zariadenia.

Opakovaná odborná psychodiagnostika sa robí len v prípade zmeneného psychického alebo emočného stavu klienta, prípadne na žiadosť inej inštitúcie. V prípade potreby zabezpečenia psychodiagnostiky klinickým psychológom, psychológ zariadenia s tým oboznámi riaditeľa zariadenia.

Periodická odborná psychodiagnostika sa vykonáva len u detí do 3 rokov. Cieľom je zmapovať skrining psychomotorického vývinu dieťaťa.

Psychológ je povinný všetky údaje získané počas psychodiagnostického vyšetrenia uviesť do psychologickej správy. Keďže sa jedná o dôverné údaje, psychológ ich poskytne len pre účely plánovania práce s klientom.

- **Základnou klinickou metódou**, v rámci ktorej môžeme aplikovať aj iné klinické či testové metódy je **návšteva v rodine**. Systémový prístup poukazuje na význam skúmania rodiny v

jej prirodzenom prostredí.

○ **Metódy individuálneho poradenstva.**

1. Analýza spontánnych produktov – ide o výsledky činnosti dieťaťa, jeho kresby, maľby, básne, amatérske výrobky. Osobitný význam majú listy, denníky a osobné dokumenty.

2. Testové metódy napr.:

- vývinové škály;
- inteligenčné testy a súbory;
- testy špeciálnych schopností, znalostí a zručností;
- neuropsychologické súbory a metódy;
- projektívne metódy;
- kresebné techniky;
- dotazníky;
- objektívne testy osobnosti;
- posudzovacie škály.

● **Metódy skupinového poradenstva:**

- **Skupinové poradenstvo** – poskytuje možnosti výrazne pozitívne ovplyvňovať osobnosť klienta, využíva zákonitosti psychológie skupiny ako sú spolupatričnosť, empatia, kohézia, akceptácia, sebaexplorácia, sebaaprejavanie, odreagovanie, vhl'ad, nácvik nového správania, získavanie nových informácií a sociálnych skúseností, získanie spätnej väzby na svoje správanie.
- **Tréning** - je charakteristická metóda pre behaviorálne prístupy, jeho hlavnými zložkami sú učenie, opakovanie a nácvik žiaducich foriem správania. Klienti sa učia individuálne s poradcom, párovo, v rodine alebo skupine.
- **Hranie rolí** - hranie rolí je podobná metóda ako prehrávanie modelových situácií.

2) Špecifické metódy práce psychológa pre konkrétne oblasti:

A) Sanácia

Sociálna práca s rodinou predstavuje jednu z foriem sociálnej práce.

V prípade, že sa zrealizuje autonómna sanácia rodiny, psychológ sa podieľa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Spolupráca psychológa s rodinou sa uskutočňuje prostredníctvom psychologického poradenstva rodičom, popr. príbuzným dieťaťa s cieľom podporiť

rodinu v procese realizácie zmeny. Sanáciu v centre uskutočňujeme len pri pobytových opatreniach, nie v ambulantnej a terénnej forme.

Metódy práce počas sanácie:

- **Program rozvoja rodičovských zručností** – ide o dlhodobú systematickú prácu s rodičmi s cieľom podporiť vzájomné citové väzby, rodičovskú zodpovednosť, rodičovské zručnosti dôležité pri starostlivosti a výchove detí.
- **Rodinná mediácia** – cieľom ktorej je podporovať obe strany pri identifikácii ich záujmov a spoločne dospieť k dohode.
- **Rodinná konferencia** - realizuje sa na báze dobrovoľnosti, ide o metódu rozhodovania, ktorou sa dáva rodine a jej blízkym priestor samostatne hľadať riešenia situácie.

Zhrnutie hlavných krokov participácie psychológa počas sanačného procesu v rodine:

- pomenovať hlavné **problémové oblasti**,
- vypracovať s rodinou **stratégiu riešenia situácie**,
- urobiť **rekonštrukciu vzťahov** v rodine,
- udržiavať a podporovať motiváciu členov rodiny v **prevzatí iniciatívy a zodpovednosti** za svoj ďalší vývoj.

B) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Na účely prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti sa zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, ktorého súčasťou je najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu na PNR v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami CDR, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom CDR sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 52 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.).

Kvalifikačné predpoklady a rozsah prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

1.) Kvalifikačný predpoklad pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa v PNS je najmenej (§ 15 ods.1 Vyhlášky MPSVaR SR č. 103/2018 Z. z.):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy je:

- a) 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 103/2018 Z. z., ak ide o
 - a. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 - b. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Odporúčaný počet záujemcov o prípravu je 5 – 12 osôb. V prípade nedostatočného počtu záujemcov k termínu začatia prípravy, CDR prispôsobí formu vedenia prípravy počtu záujemcov.

Odporúčaná dĺžka trvania prípravy je najviac tri mesiace, pričom čistý časový fond je 60 resp. 80 hodín (resp. 21 hodín), bez prestávok.

Odporúčané proporcionálne rozdelenie prípravy je nasledovné:

- poskytnutie základných informácií – 40 %
- nácvik praktických zručností – 60 %

Uvedené rozdelenie časového fondu sa vzťahuje k príprave v rozsahu 60 hod. Pri príprave v trvaní 80 hodín je obsahový základ rovnaký, nadstavba v trvaní 20 hodín spočíva v prehľbovaní okruhov, ktoré sa v priebehu prípravy ukázali ako problémové a je potrebné sa k nim vrátiť, pričom sa zachová proporcia 40 % na poskytnutie základných informácií a 60 % na nácvik praktických zručností.

Povolená neúčast' záujemcu na skupinových aktivitách je najviac 10 % časového fondu, pričom musí byť riadne zdokladovaná. Akceptovateľnými dôvodmi sú práceneschopnosť, úmrtie v rodine a pod.

Zameškaný čas je potrebné si nahradiť individuálne po dohode s odborným tímom.

Manžel záujemcu o prípravu je povinný zúčastniť sa najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností, pričom sa v tomto prípade odporúča venovať najmä týmto témam:

- vývinové štádia dieťaťa a jeho potreby,
- príchod a odchod dieťaťa z PNR,
- strata a trauma,
- PNR ako systém.

Príprava v CDR musí začať:

- bez zbytočného odkladu v termíne, ktorý má CDR uvedený vo svojom programe centra,
- žiadosť záujemcu (viď príloha) musí byť v CDR zaevidovaná a najneskôr do 15 dní od prijatia žiadosti je CDR povinné písomne zaslať záujemcovi odpoveď. Akákoľvek písomná žiadosť záujemcu musí byť CDR akceptovaná a riadne zaevidovaná. V odpovedi je potrebné uviesť možnosti termínov začatia prípravy v CDR do ktorého žiadosť prišla, ale aj termíny začatia príprav v okolitých centrách. Tak aby každý záujemca o prípravu mal možnosť vybrať si termín a miesto začatia prípravy,
- časové rozvrhnutie prípravy je v kompetencii realizačného tímu (napr. v pravidelných

intervaloch raz za týždeň prípadne súvislá príprava v priebehu týždňa a pod.)

Obsah prípravy

a) poskytnutie základných informácií (40%):

- psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
- o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.
- základné informácie o právnych predpisoch, legislatívne a systémové ukotvenie, funkcia sociálneho systému, centrum pre deti a rodiny
- výchovné opatrenia, náhradná starostlivosť a osvojenie, ústavná starostlivosť
- zakotvenie PNR ako zamestnanca centra v legislatíve a v interných normách
- dôvody prijatia dieťaťa do CDR, formy prijatia
- rodina
- výchova a komunikácia v rodine
- traumy a straty v živote dieťaťa
- deprivácia detí
- Etnicita detí, rómske
- teória vzťahovej väzby
- dieťa so špecifickými potrebami
- dieťa so syndrómom CAN
- dieťa so zdravotným znevýhodnením
- dieťa so závislosťou
- dieťa s AD/HD
- práva dieťaťa
- práva a povinnosti profesionálneho náhradného rodiča

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu (60%) z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

- identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
- vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
- prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,

- komunikačné zručnosti,
- rozvoj výchovných zručností,
- riešenie záťažových situácií v rodine,
- spoluprácu v tíme odborníkov.

c) Po ukončení prípravy je vypracované zhodnotenie prípravy, ktorého súčasťou je najmä:

- zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

C) Syndróm CAN

V prípade podozrenia z týrania, sexuálneho zneužívania alebo zanedbávania dieťaťa hovoríme o syndróme CAN. Práca multidisciplinárneho tímu je dôležitá nielen pri identifikácii ohrozeného dieťaťa, ale hlavne počas odbornej krízovej intervencie. Práca psychológa v našom centre je v súvislosti so syndrómom CAN v terénnej forme zameraná na poradensko-psychologickú pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách.

- **Krízová intervencia** – úlohou psychológa je pomôcť dieťaťu psychicky zvládnuť krízu, poskytnúť mu podporu, starostlivosť, uskutočniť kroky pre zaistenie jeho bezpečia (prevencia sekundárnej viktimizácie, upokojiť dieťa, predísť seba poškodzovaniu, pracovať s emóciami, pripraviť dieťa na ďalšie úkony – lekárske, psychologické vyšetrenie, výsluch na polícii a pod.).
- **Psychologické poradenstvo pre rodičov, blízke osoby je zamerané hlavne na** objasnenie následkov násilia páchaného na dieťaťu, na jeho ďalší vývin, príprava rodiča na trestnoprávne úkony, poradenstvo pri úprave styku s dieťaťom, asistencia pri styku dieťaťa s potenciálne ohrozujúcim rodičom.

D) NRS

Jedná sa o formu psychologického sprevádzania a podporu náhradným rodinám na zvládnutie zabezpečenia náhradného rodinného prostredia.

- **Psychologická intervencia** - poradenstvo, podpora, stabilizácia dieťaťa a skrining momentálneho emocionálneho stavu.
- **Psychologická práca s náhradnou rodinou** - odborné poradenstvo a konzultácie v oblasti osobnostného, sociálneho a emocionálneho vývinu dieťaťa, v oblasti výchovy a vzdelávania.
- **Psychologické sprevádzanie** - poskytnutie oporného a styčného bodu pri riešení hraničných ale aj bežných situácií v spolužití a výchove zvereného dieťaťa.
- **Modelovanie a hranie rolí**
- **Hrové techniky**
- **Projektívne techniky**

Sociálna práca v centre

- prípadová konferencia s dieťaťom a jeho rodinou,
- sociálne poradenstvo – individuálne aj skupinové (založené na vzťahu, podpore, pomoci, rozvoji dieťaťa a jeho rodiny),
- špecializované sociálne poradenstvo na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa zo syndrómom CAN
- sociálna diagnostika, zameraná na odhalenie príčin vzniku, vzájomných súvislostí a charakteristiky sociálneho problému dieťaťa a jeho rodiny,
- sanácia rodinného prostredia (pri pobytovej forme),
- realizácia sociálno – psychologických výcvikov (v súčinnosti so psychológom), tréning sociálnych a komunikačných zručností v oblasti nadväzovania a udržiavania vzťahov, schopnosti spolupracovať a pracovať v tíme, regulovať vlastné správanie a byť zaň zodpovedný,
- sociálna prevencia – individuálna aj skupinová,
- sprevádzanie s cieľom naučiť rodinu riešiť problémy samostatne, ako problémom predchádzať, vedieť problém pomenovať a požiadať o pomoc,
- podpora vzťahov a rozvoj rodičovských zručností,
- sieťovanie, vyskladanie rôznorodej pomoci pre rodinu,
- motivačný rozhovor s cieľom podporiť rodinu v procese zmeny,
- pozorovanie a rozhovor s cieľom spoznať dieťa a jeho rodinu,
- sociálne plánovanie,

- utváranie podmienok na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi,
- podpora udržiavania vzťahu medzi rodičom a dieťaťom.

Odborné metódy v práci vychovávateľa

Pedagogické odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre sú:

- prípadová konferencia,
- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika...),
- expozičné (rozhovor, pozorovanie, hra, poradenstvo, prevencia sociálno-patologických javov...),
- fixačné (opakovanie, precvičovanie, zdokonaľovanie zručností, ...),
- diagnostické (štúdium spisovej dokumentácie, analýza produktov činností, konzultácie...),
- metódy praktických činností (návrik pohybových a pracovných zručností, pracovné činnosti, výtvarné činnosti...),
- demonštračné metódy (pozorovanie, praktická ukážka...),
- slovné metódy (dialogické, metódy práce s knihou...).

12.1 Spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

V rámci poskytovania odborných metód centrum spolupracuje s:

- Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva Centrum detskej reči Trnava.
- Ambulancia klinickej logopédie Trnava.
- Centrum špeciálno- pedagogického poradenstva /CŠPP/, Beethovenova 27 Trnava.
- Pedopsychiatrické oddelenie Psychiatrickej kliniky Fakultnej nemocnici Nitra, Špitálska 6, Nitra.
- Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Pod kopcom 75, Nové Zámky.
- Psychiatrická ambulancia., Lichnerova 108/61, Senec.
- Centrum pre liečbu drogových závislostí, Hraničná 2, Bratislava

Centrum pre deti a rodiny v súčinnosti so spolupracujúcimi subjektami ďalej realizuje:

- Odbornú diagnostiku.
- Individuálne a skupinové stretnutia.
- Podporné súrodenecké stretnutia.
- Psychologické poradenstvo biologickej rodine, profesionálnym rodičom.
- Sociálno-psychologický výcvik (SPV).
- Kariérne poradenstvo.
- Prevencie: sexuálneho zneužívania; sexuálneho správania; látkových/nelátkových závislostí; iné prevencie podľa potrieb dieťaťa (napr. prevencia sociálno-patologických javov).
- Konzultácie s odborným tímom, konzultácie s vých. pracovníkmi, profesionálnym náhradným rodičom, externými odborníkmi (psychiater, psychológ, špeciálny pedagóg, logopéd).
- Tvorbu odporúčaní pre prácu s dieťaťom.
- Tvorbu individuálnych programov podľa aktuálnych potrieb dieťaťa.
- Iné odborné metódy práce s ohľadom na odbornosť, špecializáciu a realizované výcviky a školenia zamestnanca nášho centra.

13 Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Samostatne usporiadaná skupina svojou štruktúrou činností ponúka deťom široké spektrum vyplnenia voľného času. Sú tu zahrnuté aktivity z oblasti spoločensko-vednej, estetickej (ktorá sa ďalej člení na výtvarnú, hudobnú a literárno – dramatickú), telovýchovnej, športovej a zdravotnej, pracovno-technickej a prírodovedno- enviromentálnej.

Veľký dôraz sa kladie na prípravu na vyučovanie. Vhodnou motiváciou podnecujeme u detí kladný vzťah k vzdelávaniu. Prispievame k tomu inovatívnymi metódami a formami výchovy. Prebrané učivo sa upevňuje hrovou formou.

U detí sa zameriavame aj na rozvíjanie sociálnych a komunikačných zručností a zlepšenie ich postavenia v rovesníckej skupine.

Ročný plán výchovno-vzdelávacej činnosti samostatne usporiadanej skupiny (príp. špecializovanej skupiny) je vypracovaný koordinátorom samostatne usporiadanej skupiny v spolupráci s vychovávateľmi, je rozčlenený na mesiace a týždne. Ročný plán na konci kalendárneho roka písomne vyhodnocuje koordinátor skupiny, svoje písomné vyhodnotenie odovzdáva vedúcemu úseku starostlivosti o deti a následne riaditeľovi.

Týždenné plány výchovno-vzdelávacej činnosti samostatne usporiadanej skupiny (vychádzajúce z ročného plánu), sú týždenne písomne aktualizované (každý pondelok o 9.00 odovzdané vedúcemu

úseku starostlivosti o deti) a týždenne (pondelok o 9.00) vyhodnocované ústne koordinátorom na pracovnej porade vedenia centra, koordinátorov, odborného tímu i v písomnej forme predkladané vedúcemu úseku starostlivosti o deti. V pláne sa prihliada na vekové zloženie samostatne usporiadanej skupiny, individuálnych záujmov detí, pohlavie detí.

Rozvrh záujmových činností počas týždňa:

Pondelok: Spoločensko – vedná činnosť

Utorok: Esteticko výchovná činnosť - literárna, výtvarná, hudobná činnosť

Streda: Prírodovedno - enviromentálna činnosť

Štvrtok: Pracovno – technická činnosť

Piatok: Telesná, zdravotná a športová činnosť

Všeobecné aktivity výchovných činností, zámer zariadenia:

- Využitie pohybových a telesných aktivít – chôdza, beh, preťahovanie, napodobovanie pohybu zvierat, jednoduché ovládanie lopty – kotúľanie, kopanie, hádzanie, uplatnenie osobnej hygieny, posilňovanie vzťahu k pohybovým aktivitám, znalosť pravidiel pohybových hier, zásady fair play, súperenia, spolupráce. Zarad'ovanie telovýchovných chvíľok – stimulácia správneho držania tela, dychové cvičenia.
- Využitie výtvarných činností - voľné kresby, jednoduché ilustrácie, kreslenie do piesku, na asfalt, do snehu, práca s papierom, textilom, drobný materiál, drevo, sklo, povraz, tvorba pozvánok, plagátov, diplomov.
- Pracovné činnosti – modelovacie hmoty, stavebnice, navliekanie, prepichovanie, zväzovanie, zlepovanie, strihanie, lisovanie, používať prírodný materiál, listy, slamu, kôru, nejedovaté plody, šišky, kamene, tvoriť koláže, figúrky, náhrdelníky, náramky, ozdoby, záložky, navliecť ihlu, šiť.
- Hudba a tanec – hudba k počúvaniu, hudba k tancu, folklórna, klasická, moderná, relaxačná, rytmické cvičenia, nácvik jednoduchých piesní, moderných piesní, nácvik veľkonočných a vianočných kolied.
- Literárna a dramatická činnosť – tvoríme písmená z tiel, z určených hlások tvoríme čo najviac slov, podľa indícií hľadáme literárnu alebo rozprávkovú postavu, rozprávame známy príbeh po vetách, improvizujeme časť deja oblúbenej knihy, poznávame po hmata, hra na

slepca, tichá pošta, dramatizácia rozprávky, práca s knihou, detským časopisom, kto pozná viac rozprávok, hra na básnikov, tvorba časopisu centra „Basta fidli“.

- Prírodovedná a vlastivedná činnosť – pozorovanie prírodných objektov, ochrana a tvorba životného prostredia, pozorovanie historických objektov, život a dielo významných osobností v regióne, spoznávanie významných objektov na Slovensku, formou výletov kútiky živej prírody, starostlivosť o živé domáce zvieratá
- Doplňujúce činnosti: opakovanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia, kultivovaná komunikácia a spoločenské správanie, rozvíjanie ohľaduplnosti, pestovanie kamarátskych vzťahov, tolerancia a aktivity smerujúce k prevencii sociálno patologických javov.

Na upevňovanie tolerancie a znášanlivosti medzi deťmi realizujeme participáciu detí na chode centra, aktivity organizované deťmi z ich iniciatívy, vedieme deti k otvorenej komunikácii a vyjadreniu názorov (pravidelné komunity, domovárske stretnutia, schránka dôvery, detský parlament, neformálne rozhovory a vyjadrenie názorov priamo s vedením CDR...).

Na samostatne usporiadanej skupine sa realizujú komunity celej skupiny 1x týždenne, ktoré vedie službukonajúci vychovávateľ, 1x mesačne sa realizuje komunita celej samostatne usporiadanej skupiny spolu so všetkými vychovávateľmi a pomocnými vychovávateľmi, ktorí na danej skupine pôsobia. Na spoločnej komunite sa, okrem iného, spoločne vyhodnocujú aj plány výchovno-vzdelávacej činnosti. V prípade potreby sa na komunitách zúčastňujú členovia odborného tímu, vedenie centra.

15 Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahrňa:

a) poskytnutie základných informácií o:

- právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti
- výchovných opatreniach, formách náhradnej starostlivosti (náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť) a osvojení,
- psychikom, fyzikom a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
- potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na

overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,

- právach dieťaťa,
- právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča.

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

- identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
- vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
- prispôbenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
- komunikačné zručnosti,
- rozvoj výchovných zručností,
- riešenie záťažových situácií v rodine,
- spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy je vypracované zhodnotenie prípravy, ktorého súčasťou je najmä:

- zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

(3) Na účely prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti sa zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, ktorého súčasťou je najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia.

16 Uvedenie rozsahu hodín počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia

Klientom centra budú zamestnanci k dispozícii nasledovne:

Stránkové hodiny CDR		
	Ambulantná a terénna forma	
Pondelok	7:00 – 15:30 hod. 12:00 -12:30 hod. obedná prestávka	
Utorok	7:00 – 15:30 hod. 12:00 -12:30 hod. obedná prestávka	
Streda	7:00 – 15:30 hod. 12:00 -12:30 hod. obedná prestávka	
Štvrtok	7:00 – 15:30 hod. 12:00 -12:30 hod. obedná prestávka	
Piatok	7:00 – 15:30 hod. 12:00 -12:30 hod. obedná prestávka	

* stránkové hodiny CDR Trnava pre ambulantnú a terénnu formu sú po dohode s klientmi možné aj neskorších popoludňajších hodinách, a to pondelok – piatok od 15:00 do 18:00 hod., v nevyhnutných a ojedinelých prípadoch aj počas víkendov.

16 Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou, alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Centrum bude viesť (v súlade s vykonávaným opatreniami):

- Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa – IPROD - pre všetkých klientov centra, ktorí sú prijatí v rámci vykonávania opatrení pobytovou formou.
- Plán vykonávania opatrení pobytovou formou (pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť na základe dohody).
- Plán vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou (vypracuje centrum s rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, alebo s plnoletou fyzickou osobou pred začatím vykonávania týchto opatrení).
- Plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého (Centrum s mladým dospelým písomne dohodne podmienky zotrvania mladého dospelého v centre. Súčasťou písomnej dohody je aj plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého.)

Do dvoch týždňov od príchodu dieťaťa do centra príslušný Úrad PSVaR v zmysle platnej legislatívy zorganizuje spoločné stretnutie (prípadovú konferenciu), na ktoré sú prizvaní všetci zainteresovaní: rodičia, dieťa, osoba blízka rodine, obec, orgán sociálnoprávnej ochrany detí, za centrum sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ, profesionálny náhradný rodič, prípadne ďalší odborníci – lekár, zástupca školy, akreditovaný subjekt. Výsledkom stretnutia je určenie spoločného cieľa na základe vyhodnotenia celkovej situácie dieťaťa, vrátane rodinných súvislostí. Všetci zainteresovaní dostanú termínované úlohy, s ktorými sa dieťa a jeho rodina stotožňuje. Centrum sa zameriava najmä na sociálnu a výchovnú prácu s dieťaťom a jeho rodinou a plánované úlohy smerujú k riešeniu budúcnosti dieťaťa a to návratom do pôvodného rodinného prostredia, alebo do náhradného rodinného prostredia.

Dohodnuté úlohy centrum zapracuje do IPROD-u, ktorý sa vypracúva spoločne za účasti tímu centra. Sociálny pracovník vypracuje plán sociálnej práce, vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič – plán výchovnej práce s dieťaťom a psychológ hlavné úlohy psychologickkej činnosti. IPROD sa vypracúva na pol roka a následne sa vyhodnocuje.

IPROD

- je vytváraný na obdobie ½ roka a polročne je aj vyhodnocovaný odborným tímom (sociálny pracovník, psychológ, špeciálny pedagóg) a vychovávateľom.
- má vždy jeden spoločný cieľ, ktorý je daný plánom sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou (napr. sanácia, kontakty s biologickou rodinou za účelom ich udržiavania, plán prípravy na osamostatnenie vo veku od 15. rokov, plán mladého dospelého a pod.) - ciele sú dohodnuté v rámci prípadovej konferencie.

IPROD zahŕňa:

A) Plán výchovnej práce s dieťaťom:

- tvorí ho vychovávateľ - pedagóg, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti spolu s dieťaťom na obdobie 1 mesiac (kalendárny) a spolu ho vyhodnocujú taktiež 1x mesačne – tvoria ho na konci predchádzajúceho mesiaca, odovzdajú ho vedúcemu úseku starostlivosti o deti najneskôr v prvý deň kalendárneho mesiaca, vyhodnocuje ho vychovávateľ spolu s dieťaťom k 5. dňu nasledujúceho mesiaca (potvrdenie podpisom vychovávateľa i dieťaťa).

Plán sa zameriava na naplnenie týchto oblastí:

1. *špecifické potreby dieťaťa* (špecializovaná zdrav. starostlivosť, služby psychiatra, psychológa, špeciálneho pedagóga, logopéda a pod.),
2. *vzdelávanie* (školské výsledky, dochádzka, správanie v škole, spolupráca so školou, dosiahnuté úspechy v škole, kariérna orientácia, kognitívne funkcie a pod.),
3. *voľno-časové aktivity a záujmy* (návšteva krúžkov, športové aktivity, hry, nácvik nových zručností, relax, kultúra, zábava),
4. *kontakty a spolupráca s blízkymi osobami* (rodina, priatelia),
5. *jemná a hrubá motorika* (manuálne zručnosti),
6. *proces socializácie*.

Plán výchovnej práce s dieťaťom sa tvorí aj v čase, ak sa dieťa zdržiava mimo CDR (napr. dlhodobá hospitalizácia, pobyt v biologickej rodine, pobyt v diagnostickom centre, v liečebno-výchovnom sanatóriu a pod.) - vtedy sa vychovávateľ telefonicky, alebo návštevou v zariadení kontaktuje s dieťaťom a vytvárajú tento plán, kde vychovávateľ zaznamenáva všetky hore uvedené skutočnosti.

B) Plán psychologické starostlivosti - psychológ na základe odbornej psychodiagnostiky klienta, na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, výsledkov porad zariadenia, správ a odporúčaní z predošlej odbornej diagnostiky, predošlého plánu psychologické starostlivosti a pod., vypracúva plán psychologické starostlivosti o klienta.

Plán psychologické starostlivosti sa vypracováva na obdobie 1 roka na základe individuálnych potrieb každého dieťaťa.

Dvakrát ročne je vyhodnocovaný psychológom centra. Vo vyhodnotení plánu psychologické starostlivosti o klienta sa psychológ zameriava na vyhodnotenie psychologických činností a aktivít s klientom, čo zhrnie v správe. Ročný plán poskytuje psychológ sociálnemu pracovníkovi a je zároveň súčasťou IPROD-u.

C) Plán sociálnej práce:

Plán sociálnej práce vychádza z posúdenia životnej situácie dieťaťa a jeho rodiny. Vypracuje sa písomne v každom prípade, v ktorom bola identifikovaná miera ohrozenia dieťaťa. V pláne sa stanovujú ciele na zlepšenie životnej situácie dieťaťa a konkrétne úlohy na dosiahnutie týchto cieľov, ako aj subjekty zodpovedné za plnenie úloh.

V prípade umiestnenia dieťaťa do centra pre deti a rodiny je plán sociálnej práce kompatibilný (súlady v zameraní cieľov a úloh) s 1/2 ročným plánom, ktorý vypracováva sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ, príp. špeciálny pedagóg (ak je v centre pre deti a rodiny).

Cieľ by mal mať ambície zamerané na podporu a ochranu ohrozených detí, na redukciu ohrozenia, na zlepšenie rodinných vzťahov, na sebestačnosť a funkčnosť rodiny, na zlepšenie rodičovských zručností, na zlepšenie školských výsledkov a školskej dochádzky dieťaťa, na zmysluplné využitie voľného času, na sanáciu biologickej rodiny, na umožnenie zdravého vývinu dieťaťa, na predchádzanie situácií odlúčenia dieťaťa od rodičov, na návrat dieťaťa zo zariadenia na výkon rozhodnutia súdu do biologickej rodiny, na zverenie dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti, do osvojenia, na podporu rodiny, do ktorej sa dieťa vrátilo z ústavnej starostlivosti, na osamostatnenie sa a pod.

Rodina by mala úlohám porozumieť. Pri plánovaní výkonu konkrétnych opatrení by sa nemalo zabúdať na zdroje rodiny (i širšej).

V prípade dieťaťa, ktoré je umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, sú úlohy v pláne sociálnej práce nasmerované na:

- návrat dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia (napr. budovanie vzťahov dieťaťa s biologickou rodinou, podpora rodiny pri úprave rodinných, bytových pomerov...),
- zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti,
- zverenie dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti - náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť - (napr. príprava dieťaťa na náhradnú rodinnú starostlivosť, podpora vzťahov s budúcimi náhradnými rodičmi, pomoc pri prekonávaní obáv z nových situácií, príprava dieťaťa na odchod z profesionálnej rodiny...),
- zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti a následne do osvojenia,
- prípravu dieťaťa na osamostatnenie sa (v osobitných prípadoch ak dieťa napr. odmieta náhradnú rodinnú starostlivosť napriek tomu, že sa s názorom dieťaťa pracovalo a sanácia rodiny nie je možná). Príprava dieťaťa na osamostatnenie sa, v zmysle prípravy na dospelosť, vedenie samostatného života a budúce rodičovstvo je súčasťou starostlivosti o každé dieťa počas jeho umiestnenia v zariadení na výkon rozhodnutia súdu.

Pri tvorbe plánu sociálnej práce je potrebné prihliadať na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa, ako i na názor dieťaťa na jeho ďalšie životné smerovanie.

Písomné vypracovanie plánu sociálnej práce

Plán sociálnej práce sa vypracuje bezprostredne po vykonaní prípadovej konferencie, ktorá sa uskutoční do dvoch týždňov po prijatí klienta do centra. Po písomnom spracovaní plánu sociálnej práce, ho úrad distribuuje subjektom participujúcim na jeho plnení. Distribúciu zabezpečí dohodnutým spôsobom, napr. v elektronickej podobe. Spolupráca participujúcich subjektov (Úrad PSVaR, ktorý umiestňoval dieťa, centrum pre deti a rodiny, mestský/obecný úrad, rodičia) na stanovených úlohách sa potvrdzuje podpisom. Plán sociálnej práce je vyhotovený v toľkých exemplároch, koľko je participujúcich subjektov (na úradoch a v centre je uložený v spisovej dokumentácii dieťaťa).

Jedno vyhotovenie plánu sociálnej práce sa odovzdá aj klientovi, v prípade dieťaťa umiestneného v zariadení do spisovej dokumentácie dieťaťa.

Vyhodnotenie plánu sociálnej práce

Jednotlivé úlohy sa v pláne sociálnej práce stanovujú a prehodnocujú priebežne podľa potreby. Celkové vyhodnotenie plánu sociálnej práce sa realizuje podľa potreby, najmenej však raz za 6 mesiacov. Výsledkom prehodnotenia plánu sociálnej práce je písomná formulácia nových cieľov, alebo vyslovenie potreby ponechania dosiaľ stanovených cieľov. Plán sociálnej práce sa vyhodnocuje za účasti všetkých participujúcich subjektov, ktorí boli pri jeho tvorbe. Ak nie je možné vyhodnotiť plán za ich účasti, dôvod vyhodnotenia plánu bez ich účasti sa písomne zaznamená.

Plán prípravy na osamostatňovanie

Plán prípravy na osamostatnenie je zameraný na riešenie životnej situácie dieťaťa, alebo mladého dospelého po ukončení ústavnej starostlivosti v súlade s jeho možnosťami, schopnosťami a jeho vôľou. Zahŕňa prípravu mladých ľudí na odchod z detského domova (ukončenie štúdia, nájdenie zamestnania, nájdenie vhodného bývania, poradenstvo v oblasti orientovania sa medzi úradmi - soc. poisťovňa, úrad práce sociálnych vecí a rodiny /UPSVaR/, mestský/obecný úrad, zdravotná poisťovňa, banky....). Plán je vypracovaný pre deti od 15 roku veku života. Na tvorbe participuje vychovávateľ, sociálny pracovník a dieťa/mladý dospelý, rodič, UPSVaR, mestský/obecný úrad..... Tvorí sa na obdobie ½ roka.

Pri pobytovom opatrení na základe dohody centrum písomne dohodne podmienky vykonávania pobytovej formy pre dieťa. Súčasťou dohody je **plán vykonávania opatrení pobytovou formou.**

Plán vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou vypracúva centrum samostatne alebo s orgánom sociálnoprávnej ochrany v spolupráci s rodičom dieťaťa, alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa alebo mladým dospelým.

17 Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

V centre je pre športovú a rekreačnú činnosť k dispozícii areál s asfaltovým ihriskom (futbal, volejbal, tenis, vybíjaná a pod), detské ihrisko, stolný futbal, trampolína, nafukovací skákací hrad, športové potreby (lopty, lyže, lyžiarky, sieť na volejbal, lietajúce taniere a pod) a niekoľko bicyklov. Centrum organizuje športové dni, futbalové turnaje a tematické podujatia so športovým obsahom. V blízkosti centra sa nachádzajú dve nové a moderné detské ihriská, ktorých súčasťou sú aj prvky pre posilňovanie. V blízkom okolí centra sa nachádza športové centrum Fortuna. Areál poskytuje tenisové antukové kurty, ihriská na nohejbal, volejbal a detské ihrisko.

Funkčná BMX dráha sa nachádza 3 min. od centra. Jej využívanie je bezplatné.

Centrum pravidelne organizuje rekreačné aktivity pre deti – výlety, exkurzie, opekačky, lyžiarske výlety, tábory a pod. Priamo v centre sa nachádza gril, ktorý sa pravidelne využíva.

V letných mesiacoch deti bezplatne využívajú kúpalisko v Kamennom Mlyne.

Kultúrna činnosť:

Centrum organizuje vlastné kultúrne podujatia a takisto zabezpečuje účasť na kultúrnych a záujmových podujatiach organizovaných inými subjektami v meste Trnava a v blízkom okolí.

Výrobky detí sú prezentované na podujatiach Mesta Trnava napr. Vianočné trhy, Trnavský rínek.

Centrum má naviazanú úzku spoluprácu s Komunitným centrom Kubík, s Komunitným centrom ARCHA a deti sa pravidelne zúčastňujú podujatí organizovaných týmito subjektami a aktívne na nich participujú.

Deťom, ktoré chcú praktikovať svoje rímsko – katolícke náboženské vierovyznanie sú umožnené návštevy kostola, ktorý sa nachádza v susedstve centra. Deti majú umožnené absolvovať cirkevné sviatosti (krst, prvé sväté prijímanie, birmovka). Počas sviatkov sú deti v centre vedené k dodržiavaniu cirkevných tradícií – Vianoce, Veľká noc a pod.

18 Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Deťom a mladým dospelým poskytujeme zdravotnú starostlivosť prostredníctvom starostlivosti praktických lekárov a prostredníctvom starostlivosti špecializovaných odborných lekárov dostupných v blízkosti samostatne usporiadanej skupiny a v blízkosti miesta bydliska profesionálneho náhradného rodiča (PNR).

Záznam o pravidelnom podávaní liekov počas choroby sa vedie v záznamoch o podávaní liekov na jednotlivých samostatne usporiadaných skupinách, ktoré vedú službukonajúci vychovávatelia.

Informovaný súhlas rodiča v zmysle zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s rozhodovaním o zdravotných úkonoch detí v centre sa nevyžaduje ak je dieťaťu

nariadené pobytové opatrenie súdu v danom centre. Centrum je oprávnené o tejto veci rozhodnúť v plnom rozsahu

- Centrum využíva služby pedopsychiatra - MUDr. Marcela Haršányiová - MEDINET, s r.o., Senec; MUDr. Jana Galvánková – Nitra.
- Ďalej centrum využíva služby neurológov, psychológov a psychoterapeutov zamestnaných v zdravotníckych zariadeniach (Plamienok), alebo v súkromnej praxi (ALMA Centrum pre zdravý vývin so sídlom v Bratislave, Centrum detskej reči v Trnave, PSYCHOLUX s.r.o. – PhDr. Miroslava Muráriková).
- Deti umiestnené v PNR navštevujú zdravotnícke zariadenia v mieste bydliska PNR alebo v jeho okolí po dohode s odborným tímom CPPR.

Zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná prostredníctvom siete zdravotníckych zariadení, štátnych aj neštátnych ambulancií v meste Trnava a jeho blízkom okolí.

Poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti na území mesta Trnavy sú:

- Fakultná nemocnica Trnava A. Žarnova 11, štátna príspevková organizácia poskytujúca ambulantnú a nemocenskú zdravotnícku starostlivosť,
- Mestská poliklinika, Starohájska 2, - poskytuje ambulantnú zdravotnícku starostlivosť vrátane laboratórnych vyšetrení, rehabilitačnej starostlivosti, poradenských služieb, lekární, atď.,
- Zdravotné stredisko, Mozartova 3,
- Všeobecný lekár pre deti a dorast – MUDr. Jana Pešková, Trnava,
- Stomatologička, zubná ambulancia - MUDr. Bohumila Pintérová, Trnava,
- Zdravotné stredisko ŽOS, Koniarekova19, Trnava,
- Ambulancia čelústnej ortopédie – MUDr. Dařílková, Ulica Študentská 1 Trnava,
- MUDr. Haršányiová – pedopsychiater, Senec.

Zdravotná starostlivosť pre deti na základe dobrovoľného pobytu: základné úkony zdravotnej starostlivosti pre dieťa na základe dobrovoľného pobytu budú zaznamenané v dohode s rodičom alebo blízkou osobou, ktorá sa o dieťa stará.

19 Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku

Školská dochádzka detí na základných školách je realizovaná v súčinnosti a v spolupráci so sieťou škôl a školských zariadení v meste Trnava. Centrum zabezpečuje plnenie základnej školskej dochádzky len v školách s vyučovacím jazykom slovenským, nakoľko v blízkom okolí mesta sa nenachádzajú školy s vyučovacím jazykom iným ako slovenským. Príprava na povolanie je realizovaná v spolupráci so sieťou škôl, učilišť, stredných škôl a vysokých škôl, školských zariadení v rámci celej Slovenskej republiky, prednostne v Trnavskom kraji a v okrese Trnava. Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra na pobytovú formu, má zabezpečené vzdelávanie v systéme materských, základných, stredných a vysokých škôl.

Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má zabezpečenú výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám. Také vzdelávanie je dieťaťu poskytnuté **formou integrácie a inklúzie** v systéme materských, základných a stredných škôl v blízkosti centra a v systéme špeciálnych materských, základných a odborných škôl. Deti umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine navštevujú prednostne zariadenia v blízkosti miesta trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča.

Zoznam školských zariadení navštevovaných klientami nášho centra:

Základná škola s materskou školou, Kornela Mahra 11, Trnava

Základná škola s materskou školou, Andreja Kubinu 34, Trnava

Základná škola s materskou školou Ulica Jána Bottu 27, Trnava

Špeciálna základná škola, Beethovenova 27, Trnava

Odborné učilište internátne, Lomonosovova 8, Trnava

Materská škola, Beethovenova 16, Trnava

Odborné učilište, Dúbravská cesta 1, Bratislava

Gymnázium Jána Hollého, Na hlinách 7279/30, Trnava

Základná škola s materskou školou, Atómová 1, Trnava

Základná škola s materskou školou, Spartakovská 5, Trnava

Denné detské sanatórium, Čajkovského 32, Trnava

Stredná odborná škola obchodu a služieb, Lomonosovova 6, Trnava

Súkromná stredná odborná škola polytechnická DSA, Koniarekova 17, Trnava

SOŠ automobilová, Coburgova ul., Trnava

Základná škola s MŠ, Pastuchov č. 210, 920 63 Pastuchov

CZŠ Ž. Bosniakovej, Nám. hrdinov 6, 942 01 Šurany

MŠ Sobotište č.10, 906 05

Základná škola, Školská 851, 951 35 Veľké Zálužie

Spojená škola, Slančíkovej 2, 950 50 Nitra

MŠ Žilkovce č. 250, 920 42

SOŠ E, Sibírska 1, 917 00 Trnava

SOUI , Palárikova 1/A, 920 01 Hlohovec

SOŠ OaS, Lomonosovova 6, 918 54 Trnava

ŠZŠ, Fándlyho 751, 926 00 Sered'

SZŠ, Komenského 8, 926 00 Sered'

ZŠ s MŠ, Dvorec č. 63, 956 55 Veľké Chlievany

20 Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

20.1 Práva dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

Každé dieťa má:

- právo na život a rozvoj,
- právo vedieť o svojich právach,
- právo na zachovanie identity (meno, štátnu príslušnosť a rodinné vzäzky),
- na úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,

- právo poznať podľa možností vlastných rodičov a právo na ich starostlivosť,
- právo žiť s rodičmi (pokiaľ sa nejedná o prípady, kedy by to bolo nezlučiteľné so záujmom dieťaťa),
- právo udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného z nich alebo od obidvoch,
- právo na rešpektovanie a branie ohľadu na názor dieťaťa, ktoré je schopné formulovať vlastné názory,
- právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho osobne týkajú; má právo byť vypočuté v súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka,
- právo na slobodu prejavu a právo na vhodné informácie,
- právo na slobodu svedomia, myslenia a náboženstva,
- právo na slobodu združovania, stretávania sa s ostatnými,
- právo na ochranu pred neoprávnenými zásahmi do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie ako aj pred útokmi na česť alebo povesť,
- právo na zdravie a zdravotnú starostlivosť (právo na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu),
- právo na vzdelávanie v bezpečnom a zdravom prostredí; v materinskom jazyku; zamerané na mnohostranné poskytovanie vecných informácií, ktoré sú primerané jeho veku, schopnostiam, záujmom a zdravotnému stavu,
- žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím všetkých foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú,
- slobodne si vybrať strednú školu na ktorej chce študovať,
- na slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov, na slobodnú voľbu krúžkovej a ostatnej záujmovej činnosti v súlade so záujmami a záľubami,
- na individuálny prístup vo výchove a vzdelávaní rešpektujúci jeho schopnosti a zdravotný stav,
- dostať informácie v otázkach týkajúcich sa jeho osoby a výchovno-vzdelávacích výsledkov od pedagogických zamestnancov,
- právo na to, aby sa disciplína zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a rešpektovaním jeho práv,
- aby disciplinárne opatrenia, ktoré sa voči nemu vykonávajú, boli zlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou,
- na informácie týkajúce sa jeho osoby,

- právo na oddych a voľný čas, účasť na hrách,
- právo využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia,
- právo na pozitívne, humánne, a urýchlené posudzovanie žiadostí dieťaťa alebo rodičov o vstup na územie štátu alebo jeho opustenie za účelom spojenia rodiny,
- právo na zabraňovanie únosom a zadržiavaniu detí do zahraničia rodičom alebo treťou osobou a ich nevrátenie späť,
- obracať sa so svojimi žiadosťami a sťažnosťami na vychovávateľa, alebo vedenie centra a požadovať odpoveď, ktorú musí dostať,
- obrátiť sa aj bez vedomia centra na orgán SPODaSk, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru – telefonicky, poštou, resp. cez internet,
- aby boli dodržiavané jeho práva (práva dieťaťa),
- udržiavať kontakt s rodičom a ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,
- udržiavať kontakt s blízkou osobou, ktorá môže navštíviť dieťa, pričom sa vyžaduje písomné potvrdenie rodičom – zákonným zástupcom, resp. orgánom SPODaSk,
- slobodne rozhodovať o použití svojho vreckového, ako aj iných príjmov, ktoré dostane,
- byť odmenený a hodnotený podľa systému pochvál a odmien (pravidlá na výchovnej skupine),
- dostať pri odchode z centra všetok svoj majetok a finančnú hotovosť, ktorú má našetrenú,
- slušnou formou položiť otázku a dostať na ňu odpoveď,
- na omyl, zmenu názoru a právo na vývin,
- primerane využívať zariadenie, priestory centra, pomôcky, knižnicu,
- zapájať sa podľa záujmu do športových, kultúrnych a iných aktivít, ktoré organizuje centrum,
- na ohľaduplné a taktné zaobchádzanie zo strany pedagógov, prevádzkových zamestnancov a iných detí centra, pričom má byť chránené pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania,
- v primeranom čase, priestore a primeraných spôsobom vyjadriť svoj názor v diskusii na pravidelných komunitách, v schránke dôvery, príp. inou formou,
- na primeraný odpočinok, ktorý stanovuje týždenný harmonogram na skupine a zvoliť si jeho náplň, pokiaľ neruší ostatných a zachová pravidlá bezpečnosti,

- na prístup k internetu v čase osobného voľna, zvyčajne od 16.00-18.00 hod. a v čase od 19.00-21.00 hod., pokiaľ má splnené povinnosti vyplývajúce z harmonogramu dňa, resp. nemá uložené výchovné opatrenie, ktoré by bolo v kolízii s týmto právom,
- používať informačno-komunikačné zariadenia typu: mobilné telefóny, notebooky, tablety v čase osobného voľna nasledovne:

- *dieťa do 15 rokov* – z dôvodu nerušenia ostatných odovzdáva tieto zariadenia službukonajúcemu vychovávateľovi najneskôr o 20,00 hod., v prípade, že nemá uložené výchovné opatrenie, ktoré by bolo v kolízii s týmto právom

– *dieťa nad 15 rokov – mladý dospelý* - z dôvodu nerušenia ostatných odovzdáva tieto zariadenia službukonajúcemu vychovávateľovi najneskôr o 21,00 hod., v prípade, že nemá uložené výchovné opatrenie, ktoré by bolo v kolízii s týmto právom

20.2 Práva rodiča a iných blízkych osôb dieťaťa, alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

Ak rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove detí.

Centrum je povinné rešpektovať práva rodičov:

- právo na informácie o dieťati,
- právo udržiavať kontakt s dieťaťom,
- právo požiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti,

Záznamy o návštevách a kontaktoch detí s rodinnými príslušníkmi a blízkymi osobami zaznamenáva službukonajúci vychovávateľ v knihe návštev a telefonátov a tiež sa zaznamenajú vo vyhodnotení plánu výchovnej práce s dieťaťom, ktorý je súčasťou IPROD-u.

20.3 Opis povinností dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

A) Dieťa alebo plnoletá fyzická osoba je povinná:

- osvojovať si a zachovávať základné pravidlá a časový harmonogram a program centra, rešpektovať jeho zameranie a svojimi vzájomnými vzťahmi prispieť k dobrej

atmosfére, rešpektovať pravidlá stanovené v centre, na skupine (profesionálnej náhradnej rodine), rešpektovať pokyny vychovávateľov (profesionálnych náhradných rodičov),

- osvojiť si zásady mravného správania, praktické zručnosti na veku primeranej úrovni,
- svojim vystupovaním a činnosťou neobmedzovať osobnú slobodu iných a neohrozovať ich mravnosť, zdravie a bezpečnosť,
- osvojiť si zásady humanity, demokracie a správať sa podľa nich,
- chrániť vlastné zdravie a zdravie iných, dodržiavať liečebný režim a predpísanú liečbu,
- dbať o čistotu a poriadok na skupine a pomáhať pri udržiavaní poriadku v priestoroch areálu centra i mimo neho, šetriť energie (elektrina, voda),
- zachovávať osobnú hygienu a hygienu prostredia,
- byť v centre i mimo neho vhodne oblečený a čisto upravený,
- šetriť zariadenie centra, chrániť ho pred poškodením a zaobchádzať s ním hospodárne,
- dodržiavať harmonogram činnosti na skupine a plniť ďalšie pokyny zamestnancov centra, dodržiavať vnútorný poriadok a vnútorné predpisy centra,
- na podujatia organizované centrom prichádzať pravidelne a dochvilne, správať sa voči všetkým zamestnancom centra, ostatným deťom a iným osobám slušne a to v centre i mimo neho,
- odovzdať do úschovy predmety ohrozujúce výchovu, zdravie a bezpečnosť, doba úschovy nesmie presiahnuť dobu pobytu dieťaťa v centre,
- na výzvu sa podrobiť testu príp. vyšetreniu, či nie je pod vplyvom alkoholu alebo omamných a návykových látok,

B) Dieťaťu nie je dovolené:

- fajčiť, používať alkoholické nápoje a iné návykové látky v centre i mimo neho,
- prinášať do centra, resp. na činnosti organizované centrom veci ohrozujúce život a zdravie,
- manipulovať s vecami zabezpečujúcimi ochranu budovy a majetok centra (hasiace prístroje, elektrické vedenie...a pod.),
- znečisťovať steny a ničiť zariadenie skupiny, sociálnych zariadení a ostatných priestorov centra,
- používať vulgarity v centre i mimo neho,

- používať mobilné telefóny a iné informačno-komunikačné zariadenia iným spôsobom ako to umožňujú pravidlá,
- nerešpektovať pravidlá, vychovávateľov a iných zamestnancov centra a pod.

HARMONOGRAM DŇA

Pondelok - Piatok

- | | |
|-------------|---|
| 6:30 | Budíček, ranná hygiena, raňajky, lieky, príprava do školy |
| 7:30 | Odchod do školy |
| 8:00-13:30 | Vyučovanie v škole |
| 13:30-14:00 | Príchod zo školy – oddych |
| 14:00-16:00 | Príprava na vyučovanie, |
| 16:00-18:00 | Záujmová činnosť, voľno-časové aktivity, krúžky |
| 18:00-18:30 | Spoločná večera, zhodnotenia dňa |
| 18:30-19:00 | Upratovanie skupiny, vynesenie smetí |
| 19:00-20:00 | Večerná hygiena, upratovanie izieb, príprava postelí, podanie liekov |
| 20:00-22:00 | Rozhovory s deťmi, nočný klud (mladšie deti o 21:00h), odobratie mobil.t. |

Sobota

- | | |
|-------------|---|
| 8:30-:00 | Budíček, ranná hygiena, raňajky, lieky |
| 9:00-12:00 | Veľké upratovanie skupiny, pomoc pri príprave obeda (všetky deti) |
| 12:30-16:00 | Poobedňajší oddych, vychádzky |
| 16:00-18:00 | Záujmová činnosť, voľno-časové aktivity, výlety |
| 18:00-18:30 | Spoločná večera, zhodnotenia dňa |
| 18:30-19:00 | Upratovanie skupiny, podanie liekov |

- 19:00-20:00 Večerná hygiena, upratovanie izieb, príprava postelí
- 20:00-22:00 Rozhovory nočného vychovávateľa s deťmi, nočný klud,
odobratie mobilných telefónov + tabletov

Nedeľa

- 10:00 Vstávanie detí, ranná hygiena, raňajky
- 10:30-12:00 Pomoc pri príprave obeda (všetky deti)
- 12:30-16:00 Príprava na vyučovanie
- 16:00-18:00 Záujmová činnosť, voľnočasové aktivity, vychádzky
- 18:00-18:30 Spoločná večera, zhodnotenia víkendu
- 18:30-19:00 Upratovanie skupiny, vynesenie smetí, lieky
- 19:00-20:00 Večerná hygiena, upratovanie izieb, príprava postelí
- 20:00-21:30 Rozhovory detí s vychovávateľom, nočný klud,
odobratie mobilných telefónov + tabletov

C) Opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa, alebo podmienok návštev v centre

Podmienky návštev:

- všetky kontakty s blízkymi osobami musia byť zaevidované v knihe návštev,
- kontakt s deťmi môže byť osobný, telefonický alebo písomný,
- osobná návšteva môže byť len v priestoroch určených pre návštevy (spoločná návštevna miestnosť, vonkajší areál centra),
- návšteva musí byť preverená, prípadne evidovaná v zozname blízkych osôb (zoznam je k dispozícii všetkým pedagogickým a odborným zamestnancom centra), ktorý je vypracovaný sociálnym pracovníkom po prvej prípadovej konferencii a priebežne

- aktualizovaný, návšteva musí byť sociálnym pracovníkom príp. službukonajúcim vychovávateľom oboznámená s pravidlami centra a je povinná ich rešpektovať,
- platí zákaz návštev pod vplyvom alkoholu a omamných látok, s agresívnym správaním ako aj používanie a prinesenie alkoholu, cigariet či iných omamných a návykových látok do areálu centra,
 - osoby prichádzajú na návštevu vo vhodnom, čistom oblečení,
 - neznáma osoba môže navštíviť dieťa len so súhlasom sociálneho pracovníka a pri návšteve je povinná vychovávateľovi predložiť OP,
 - návšteva nesmie narúšať, či obmedziť program skupiny, je minimálne deň vopred oznámená, ak nie je dohodnuté inak,

Návštevné hodiny CDR

- v pracovné dni: 16.00 – 18.00,
- cez víkendy a v dňoch pracovného voľna: 14.00 – 18.00,
iné: po dohode so službukonajúcim vychovávateľom

Opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa:

- spolupracovať so zamestnancami centra v súlade so záujmami dieťaťa,
- dodržiavať zákony SR, vnútorné predpisy a pokyny zamestnancov centra,
- zaobchádzať s majetkom centra šetrne a bez ujmy,
- dodržiavať osobnú hygienu,
- dodržiavať zásady slušného správania sa,
- pri návšteve centra je neprípustné agresívne správanie sa,
- nahlásiť záujem o krátkodobý pobyt dieťaťa v domácom prostredí najneskôr 3 dni vopred sociálnemu pracovníkovi a najneskôr do pondelka daného týždňa, kedy sa má pobyt dieťaťa zrealizovať,
- plniť si vyživovaciu povinnosť určenú súdom,
- dodržiavať vopred dohodnuté pravidlá návštev dieťaťa v centre tak, aby nenarúšali naplánovaný denný program,
- počas krátkodobého pobytu dieťaťa v domácom prostredí rodiča, alebo inej blízkej osoby je táto osoba povinná sa o dieťa postarať a dodržiavať pokyny odporúčené centrom (režim dňa, užívanie liekov a pod.),

- príspevok na stravu, na ktorý má rodič pri krátkodobom pobyte nárok, použiť výlučne na stravu dieťaťa,
- informovať centrum o chorobe a každej závažnej udalosti dieťaťa počas krátkodobého pobytu v rodine.

22 Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností

Výchovné opatrenia a prostriedky zabezpečujú, že sa deti budú vyvíjať v súlade s normami spoločnosti a samotného centra detí a rodiny.

Pri výskyte výchovných problémov na samostatne usporiadanej skupine ich rieši službukonajúci vychovávateľ, používa vopred dohodnuté výchovné prostriedky, informuje bezodkladne o nich svojich kolegov (ústne, telefonicky, zápisom do knihy denného hlásenia služby). Dieťaťa vysvetlí primeraným spôsobom svoje rozhodnutie.

Ak dieťa s uloženým výchovným prostriedkom nesúhlasí, vychovávateľ s ním vedie vopred pripravený pedagogický pohovor, ktorého cieľom je, aby si dieťa bolo vedomé, že trest je prirodzeným dôsledkom jeho konania. Je dôležité, aby dieťa bolo s trestom vnútorne stotožnené a bolo si vedomé svojho pochybenia. To je možné dosiahnuť najmä osobnosťou vychovávateľa a vhodne postaveným pedagogickým dialógom s dieťaťom. Trest si však môže dieťa navrhnúť aj samo (aj jeho trvanie), v našom zariadení aplikujeme ako náhradu trestu „**tvorbu produktov, humanitárne aktivity**“, v rámci ktorých dieťa vytvára pre zariadenie, deti, zamestnancov príp. iné zariadenie, iné fyzické osoby niečo produktívne napr. vytvorí pohľadnice pre deti na skupine k Vianociam, vysadí kvety, bylinky a pod. Vhodnou formou trestu je jeho **obsahová súvislosť s porušeným pravidlom** napr. dieťa úmyselne zničí kvet v črepníku – nasledujúci týždeň bude realizovať starostlivosť o všetky kvety na skupine. Vychovávateľ prijaté výchovné prostriedky nekombinuje. Trvanie výchovného prostriedku dohodne individuálne s dieťaťom, obmedzenie sa udeľuje v prípade bežných porušení max. na 3 dni. V prípade závažnejších priestupkov je trvanie dlhšie a to podľa závažnosti priestupku. Vychovávateľ v službe každý deň s dieťaťom hovorí o tom, či sa mu pravidlá darí dodržiavať, či je to pre neho náročné a dieťa povzbudzuje. Dĺžku trvania výchovného prostriedku určuje vychovávateľ v službe na základe závažnosti priestupku, mentálnej úrovne a veku dieťaťa. Vychovávateľ sa snaží predchádzať udeľovaniu výchovných prostriedkov vhodnou motiváciou, povzbudzovaním k vhodným formám správania. Pri závažných a mimoriadne závažných výchovných ťažkostiach sa o udelení výchovného prostriedku rozhoduje kolektívne s vychovávateľmi na skupine, prípadne s odborným tímom.

Taxatívne výchovné prostriedky:

- Napomenutia (upozornenia) - sú prvou fázou výchovných opatrení, ktorými vychovávaných upozorňujeme na nevhodné správanie a vyjadrovanie v rámci výchovného pôsobenia a činností denného programu. Ide o napomenutia za priestupky, ktoré súvisia so zlozvykom, upozornenia na nevhodné správanie, upozornenia pri nesprávnom zaobchádzaní s pomôckami na určitú činnosť, upozornenia pri nesprávnom zaobchádzaní s oblečením a obuvou, upozornenia pri práci a upratovaní, na nedbalosť a neporiadok, pri hre "vylúčenie", do konca hry z dôvodu nevhodného správania, upozornenie na bezpečnostné predpisy a pod.
- Dohľad a sprevádzanie (obmedzenie samostatnosti) – práce pod dozorom dospelého (upratovanie osobných vecí, objektu, izby,),
- obmedzenie vychádzok mimo centra pre deti a rodinu bez asistencie vychovávateľa,
- obmedzenie nočných vychádzok mladistvým nad 15 rokov,
- obmedzenie návštevy kultúrnych a športových predstavení bez vychovávateľa,
- obmedzenie dlhodobějších pobytov mimo centra bez vychovávateľa,
- obmedzenie špeciálnych pobytov (výlety, tábory),
- obmedzenie sledovania TV ,
- obmedzenie práce s počítačom (okrem učebných potrieb s dohľadom vychovávateľa),
- obmedzenie používania mobilného telefónu (okrem mimoriadnej situácie s dohľadom vychovávateľa),
- obmedzenie počúvania hudby,...
- výnimočne možno z dôvodu výchovného pôsobenia poskytnúť dieťaťu vreckové aj v nižšej ako v určenej sume. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume

23 Spôsob poskytovania vreckového

Podľa § 66 zákona č. 61/2018 Z.z. centrum poskytuje:

a) vreckové a vecné dary 1. dieťaťu, pre ktoré je vykonávané pobytové opatrenie súdu podľa § 49 ods. 1 a § 56 ods. 1 písm. c), 2. mladému dospelému, pre ktorého sú vykonávané opatrenia podľa § 55, ak sa pripravuje na povolanie,

b) príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého, pre ktorého sa vykonávali opatrenia podľa § 55 ods. 1. § 66 (1) Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu a mladému dospelému podľa § 65 písm. a) poskytuje vreckové mesačne v ustanovenej výške, najviac vo výške 50 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa.

(2) O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa; dieťaťu sa poskytuje potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť. (3) Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých splátkach v mesiaci alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové alebo jeho časť uschovať na určitý čas. (4) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa. (5) Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra. (6) Pri poskytnutí vreckového podľa odsekov 3 a 4 je centrum povinné dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých splátkach alebo v nižšej sume, a je povinné umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového. (7) Centrum zhodnotí, či sa poskytnutím vreckového podľa odsekov 3 a 4 dosiahol účel, a s týmto hodnotením oboznámi dieťa. (8) Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

23.1 Nakladanie s vreckovým detí umiestnených v profesionálnych náhradných rodinách

Sociálny pracovník vypracuje najneskôr k 1. dňu daného mesiaca zoznam detí v profesionálnych rodinách, ktorým treba v danom mesiaci zabezpečiť vyplatenie vreckového (samostatné tlačivo). Zároveň do predpisu príspevkov na dieťa v PNR zahrnie aj vreckové s uvedením presnej výšky sumy. Vreckové sa poskytuje deťom umiestneným v PNR mesačne na bankový účet profesionálneho rodiča spolu s príspevkami na deti v PNR najneskôr do 5. dňa kalendárneho mesiaca. Ekonóm centra uhradí profesionálnym rodičom príspevky na deti v profesionálnej rodine vrátane vreckového najneskôr do 5. dňa daného mesiaca na bankový účet PNR na základe vypracovaných podkladov od sociálneho pracovníka. Dieťa preberá vreckové od PNR vždy s proti podpisom v internom doklade o vyplatení vreckového aj so záznamom v pláne výchovnej práce dieťaťa. Výnimkou sú deti, ktoré sa z objektívnych príčin nie sú schopné podpísať - za tieto deti podpisuje prevzatie vreckového PNR.

23.2 Nakladanie s vreckovým detí v samostatne usporiadaných skupinách

Zamestnanec samostatne usporiadanej skupiny zodpovedný za vreckové (koordinátor) predkladá zamestnancovi (referent) do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci zoznam detí umiestnených v samostatne usporiadanej skupine, ktorým je potrebné v danom mesiaci vyplatiť vreckové. Vreckové sa poskytuje deťom mesačne. Dieťa preberá vreckové od zamestnanca (koordinátora) vždy oproti podpisu v internom doklade o vyplatení vreckového. Výnimku tvoria deti, ktoré sa z objektívnych príčin nie sú schopné podpísať - za tieto deti podpisuje prevzatie vreckového zamestnanec skupiny zodpovedný za vyplatenie vreckového.

23.3 Využitie vreckového

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové môže zodpovedný zamestnanec (koordinátor) poskytnúť dieťaťu vo viacerých čiastkach v mesiaci, alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové dieťaťa (alebo jeho časť) uschovať na určitý, vzájomne dohodnutý čas. Výnimočne možno z dôvodu výchovného pôsobenia poskytnúť dieťaťu vreckové aj v nižšej ako v určenej sume. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume. Dôvod výchovného pôsobenia poskytnutia vreckového v nižšej sume ako v určenej sume, musí byť dieťaťu primeraným spôsobom vysvetlený (takéto opatrenie musí byť písomne zaznamenané a potvrdené podpisom koordinátora a dieťaťa). Centrum poskytne vreckové v mesačnej výške zníženej o prepočítanú danú výšku vreckového za každý deň, ktorý sa dieťa zdržiavalo úmyselne bez súhlasu mimo centra. Z vreckového možno so súhlasom dieťaťa tvoriť úspory. Súhlas dieťaťa s tvorením úspor musí byť získaný spôsobom primeraným jeho veku a rozumovej vyspelosti. Dieťa nie je povinné využitie vreckového preukázať dokladmi o kúpe. Preukazovanie použitia vreckového sa vyžaduje len v ojedinelých prípadoch, ak je to vhodné a účelné z výchovných dôvodov.

24 Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

V prípadoch rizikových situácií pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre na základe rozhodnutia súdu a dohody má centrum stanovené nasledovné rizikové situácie:

- **agresivita, amok, záchvat, zúrivosť a iné nepredvídané prejavy správania sa detí** – v prípade agresivity dieťaťa alebo mladého dospelého, ktoré nedokáže vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič svojimi schopnosťami zvládnuť, kontaktuje službukonajúci vychovávateľ záchranne zložky, pričom do času ich príchodu na miesto ochraňuje zdravie a život ostatných detí centra a seba samého. Pri zásahu záchraných zložiek sa vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič riadi odporúčaním zásahovej jednotky a následne bezodkladne informuje koordinátora samostatne usporiadanej skupiny, sociálneho pracovníka a vedúceho úseku starostlivosti o deti príp. riaditeľa centra.
- **nočné vniknutia cudzích, nepovolaných osôb do centra** – rušenie nočného klúdu po 22:00 hod. – službukonajúci vychovávateľ upozorní osoby na nutnosť opustiť priestory centra, ak osoby na výzvu nereagujú, vychovávateľ kontaktuje políciu. Následne udalosť oznámi bezodkladne riaditeľovi centra.
- **ochorenie, úraz – akútna hospitalizácia dieťaťa v noci** – službukonajúci vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič poskytne dieťaťu prvú pomoc a následne ak ide o závažné ochorenie, alebo úraz volá rýchlu zdravotnú pomoc. O vzniknutej rizikovej situácii bezodkladne informuje koordinátora samostatne usporiadanej skupiny, ktorý zabezpečí náhradnú službu pri deťoch a informuje vedúceho úseku starostlivosti o deti príp. riaditeľa centra. V prípade úrazu službukonajúci vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič zaznamená úraz v knihe úrazov.
- **podozrenie z trestného činu** - sociálny pracovník, službukonajúci vychovávateľ má povinnosť bezodkladne nahlásiť podozrenie zo spáchania trestného činu riaditeľovi centra a následne príslušnému policajnému orgánu.
- **nenastúpenie vychovávateľa do služby** – službukonajúci vychovávateľ bezodkladne upovedomí o vzniknutej rizikovej situácii koordinátora samostatne usporiadanej skupiny a koordinátor určí zamestnanca, ktorý nastúpi do nepokrytej služby. Ak danú rizikovú situáciu koordinátor nedokáže vyriešiť, o vzniknutej situácii informuje vedúceho úseku starostlivosti o deti príp. riaditeľa centra.
- **podozrenie z užitia omamných a návykových látok dieťaťom a mladým dospelým:**
 - po rozpoznaní príznakov vychovávateľ na skupine zabezpečí testovanie dieťaťa na prítomnosť drogy či inej omamnej látky v tele (alkohol použitím testera, drogy odobratím moču a jeho následným odovzdaním sociálnemu pracovníkovi, ktorý vykoná testovanie) za prítomnosti ďalšieho zamestnanca centra,

- v prípade pozitívneho výsledku na prítomnosť drogy, sociálny pracovník zabezpečí vyšetrenie dieťaťa u príslušného lekára,
- v prípade odmietnutia dieťaťa na testovanie na samostatne usporiadanej skupine bude dieťa vyzvané na podrobenie sa lekárskeho vyšetreniu,
- v prípade ak dieťa nekomunikuje, upadá do bezvedomia, správa sa neprimerane, ubližuje sebe alebo iným, má problémy s dýchaním vychovávateľ okamžite privolá rýchlu zdravotnú pomoc a dovedy dieťa neustále sleduje,
- vychovávateľ bezodkladne informuje koordinátora samostatnej skupiny, vedúceho úseku starostlivosti o deti, riaditeľa centra, odborný tím a urobí záznam v zápise zo služby,
- operatívna porada, zisťovanie okolností, ďalší postup.
- **havarijnú situáciu** – rizikové situácie súvisiace s plynom, elektrickou a vodou, vychovávateľ bezodkladne nahlási koordinátorovi samostatne usporiadanej skupiny a hospodárovi, ktorý rieši danú situáciu s vedením centra.
- **Nedovolené opustenie centra**

Ak sa dieťa nevráti z vychádzky (do dohodnutého času vychádzky so službukonajúcim vychovávateľom), alebo je dôvodné podozrenie, že je dieťa na úteku, službukonajúci vychovávateľ bezodkladne kontaktuje políciu a vykoná oznámenie o úteku na Okresnom riaditeľstve PZ v Trnave. Ďalej bezodkladne poskytne túto informáciu riaditeľke centra resp. vedúcej úseku starostlivosti o deti a sociálnemu pracovníkovi, ktorý túto skutočnosť do 24 hodín oznámi:

1. Okresná prokuratúra Trnava,
2. Príslušný okresný súd, ktorý rozhodol o umiestnení do ústavnej starostlivosti,
3. Ústredie práce, soc. vecí a rodiny Bratislava,

Ak sa maloletá/maloletý do centra vráti sám, službukonajúci vychovávateľ vykoná odhlásenie z úteku na okresnom riaditeľstve PZ a túto skutočnosť opäť bezodkladne oznámi riaditeľke resp. vedúcej úseku starostlivosti o deti a sociálnemu pracovníkovi, ktorý vypracuje oznámenie o návrate z úteku a najneskôr do 24 hodín zašle na vedomie:

1. Okresná prokuratúra Trnava, Vajanského 22, Trnava,
2. Príslušný okresný súd, ktorý rozhodol o umiestnení do ústavnej starostlivosti,
3. Ústredie práce, soc. vecí a rodiny Bratislava, Špitálska ul. 8, 812.

Po návrate sa s dieťaťom uskutoční výchovný pohovor s nastolením výchovných opatrení na základe odporúčaní odborného tímu. Výchovný pohovor vedie vychovávateľ, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti a písomný záznam z tohto stretnutia odovzdá riaditeľke centra, príp. vedúcej úseku starostlivosti o deti, následne sa založí do osobného spisu dieťaťa. Priebeh celej situácie a jej riešenia sa zaznamená do plánov práce s dieťaťom.

- **Nezhody medzi deťmi**

Nezhody medzi deťmi sú prioritne riešené intervenciou službukonajúceho vychovávateľa.

V prípade dlhodobjších nezhôd a konfliktov sa situácia rieši:

- individuálnymi rozhovormi so zainteresovanými osobami,
- na týždňovej komunite – pravidelnom stretnutí všetkých detí a zamestnancov samostatne usporiadanej skupiny,
- intervenciou psychológa centra s deťmi, ktorých sa konflikt týka,
- riešenie konfliktov v súčinnosti vychovávateľov a odborného tímu centra.

- **Nezhody medzi deťmi a zamestnancami**

Nezhody medzi deťmi a zamestnancami sú prioritne riešené intervenciou koordinátora samostatne usporiadanej, resp. špecializovanej skupiny.

Situácia sa rieši:

- individuálnymi rozhovormi za účasti zainteresovaných osôb,
- na týždňovej komunite – pravidelnom stretnutí všetkých detí a zamestnancov samostatne usporiadanej skupiny,
- intervenciou psychológa centra s deťmi a zamestnancami, ktorých sa konflikt týka,
- riešenie konfliktov v súčinnosti zamestnancov, detí a odborného tímu centra.

V prípade dlhodobjších nezhôd a konfliktov sa situácia rieši:

- intervenciou vedúcej úseku starostlivosti o deti príp. riaditeľky centra – účasťou na komunite, individuálnymi rozhovormi, supervíziou so zamestnancami, príp. podľa odporúčaní odborného tímu centra.

- **Nezhody medzi zamestnancami:**

Nezhody medzi zamestnancami sú riešené prioritne na úrovni samostatne usporiadanej, resp. špecializovanej skupiny:

- individuálnym rozhovorom medzi zamestnancami, medzi ktorými konflikt vznikol,
- stretnutím a rozhovorom s koordinátorom skupiny,
- na pracovnej porade všetkých zamestnancov skupiny resp. supervíziou.

V prípade, že sa problém nepodarí vyriešiť na úrovni samostatne usporiadanej resp. špecializovanej skupiny, realizuje sa stretnutie zamestnancov, ktorých sa konflikt týka s vedením centra. Riešenie konfliktných situácií je súčasťou etického kódexu centra, ktorý je súčasťou pracovného poriadku centra a je povinnosťou každého zamestnanca sa s uvedenou internou normou preukázateľne oboznámiť a konať podľa etických princípov.

V prípade ohrozenia majetku, živej pohromy a podobnej rizikovej situácie službukonajúci vychovávateľ bezodkladne kontaktuje linky č. 150, 155 alebo 158 a postupuje podľa ich inštrukcií.

24. 4 Úraz dieťaťa

Službukonajúci vychovávateľ, alebo pomocný vychovávateľ, prípadne prítomný zamestnanec CDR je povinný poskytnúť prvú pomoc, zavolať RZP a zotrvať s dieťaťom do príchodu RZP. Uvedenú skutočnosť bezodkladne nahlási koordinátorovi samostatne usporiadanej skupiny, pri ťažšom úraze vedúcemu úseku starostlivosti o deti príp. riaditeľovi centra.